





# Förlorad och återfunnen

predikan 10 juni Björkö kyrka

Sigrid Deminger

Luk 15: 11-32

**Berättelsen om** den förlorade sonen är bekant för de flesta. Även för dem som för övrigt inte vet så mycket om innehållet i Bibelns texter. Denna berättelse återkommer ständigt som ett motiv i konsten, musiken och litteraturen och i olika talesätt, och har gjort så, nu i 2000 år. Budskapet tycks vara odödligt. Vad är det då denna berättelse säger? Jo, den säger att det finns en Gud som söker efter det förlorade! I samma kapitel, alltså Luk 15, finns två andra berättelser med samma tema. Herden som lämnar de 99 fåren och söker efter det enda förlorade. Kvinnan som letar efter en förlorad silverpenning och finner den. Tre berättelser i rad om just detta enda. Det finns en Gud som ivrigt söker efter det förlorade!

**Men det märkliga** är att i detta kapitel, som är så tydligt i sitt budskap, och som med sådan lidelse framställer hur Gud söker efter det förlorade, i detta kapitel nämns inte Gud en enda gång. Ordet Gud finns inte. Tänk att man kan vara så tydlig i sitt vittnesbörd om Gud utan att nämna Guds namn. Det är inte de ord vi använder som gör vårt vittnesbörd tydligt. Det är hur vi använder dem och inte minst mot vilken klangbotten det sker.

Detta att ta ut sitt arv och ge sig i väg, för alltid, var en känd företeelse i den dåtida världen. Det fanns till och med i

den judiska traditionen en väl utvecklad praxis för detta. Den fanns tydligt formulerad i den judiska lagstiftningen. Denna ordning innebar att man kunde komma överens om att skiljas för att aldrig mötas mer. Man avsåg sig alla rättigheter att mötas igen. Det var en uppgörelse som innebar en slutgiltig skilsmässa. Men ändå, naturligtvis, för fadern, i det här fallet, så sårande. Troligen var det en sådan uppgörelse som låg bakom den förlorade sonens vistelse bland svinen i främmande land. Han skulle aldrig mer komma hem. Han hade av sagt sig alla rättigheter, inte bara till familjens egendom utan också alla rättigheter att någonsin mer möta sin far och sin mor och sin bror. Detta är bakgrunden till textens ord: "min son var död och lever igen, han var förlorad och är återfunnen".

**Den äldre sonens** irritation är därmed mer än ett uttryck för småskurenhet, grämselse och avundsjuka. Det han protesterar emot, med rätta kan man tycka, är att fadern bryter mot lagen. Fadern respekterar inte gjorda överenskommelser. I sin längtan efter sin förlorade son bryr han sig inte längre om traditioner, lagar och etiska koder. Han bryr sig inte om de rättmätiga konsekvenserna av vad som hade hänt. Strunt samma, detta är min son! Nåden är inte rättvis. Det ligger i nådens väsen.

Björkö  
Missionskyrka  
Bäckevägen 31  
Box 13  
475 37 Bohus-Björkö  
www.bjorkomissions  
kyrka.se Pg 439 67 07-4  
Tel: 961709

Ordf:  
Liselotte Engström  
929167

SMU  
Ordf:  
Viktor Weismark  
961865

Ungdomsledare:  
Tommy Tillander  
511317

Omslag: Rembrandt - Den förlorade sonen - The prodigal son  
Ermitage - St Petersburg  
Insida: Far och son  
Tulkarem Camp

Vi skulle säga: nåd går före rätt! Vi märker här att Jesus med sin berättelse gör en mycket tydlig markering mot de dåtida fariséerna med deras långtgående regler, ordningar, bud och förbud. Här finns en kraftigt markerad brytpunkt mot all lagfromhet, inte bara så som den framträdde i dåtidens judendom utan lagfromheten i alla dess former och i alla tider.

**Så kommer den** klassiska förlåtelse-scenen. Fadern kunde ha varit mer återhållsam. Han kunde ha stannat kvar vid sitt hus. Han kunde ha slagit vakt om sin värdighet. Han kunde ha låtit sonen komma ända fram. Han kunde ha låtit sonen få förklara sig. Han kunde ha förträngt sin längtan. Han kunde ha väntat och förvässat sig till hundra procent om sonens verkliga ärende. Men icke! Men icke! Fadern tar en stor risk. Han tar initiativet. Han tar emot utan att fråga. Han välkomnar utan att veta. Han tar i sin famn och han kysser. Det räcker med att han ser att det är hans son! Därmed ger han denne förlorade son förlåtelse innan denne son ännu alls har bett om det. Allt som sker sker på faderns initiativ. Sonen behövde bara ta emot. Vad är detta? Det är en bild av Gud. Det är en tydlig bild av Gud. Sådan är Gud! Så har vi symbolerna för denna hisnande återkomst. Ringen vittnar om sonens frihet. Kläderna om hans nya ställning, Skorna om att han har kommit hem. Den som var hemma hade skor på sig. Den som var gäst tog av sig skorna. Den förlorade sonen välkomnades säkert inte bara av sin far. Säkert också av sin mor. Även om hon inte nämns i texten. Men i dagens gammaltestamentliga text, Jesaja, kapitel 66, läste vi: ”Jag leder lycka till

Jerusalem som en flod, folkens skatter som en forsande ström. Hennes barn skall bli burna i famnen och bli gungade på knäet. Som en mor tröstar sitt barn så skall jag trösta er.”

**Den mest berömda** målningen, med den förlorade sonen som motiv, är målad av den store holländske 1600-talskonstnären Rembrandt. Den finns förvarad i Vinterpalatset eller Eremitaget, i St Petersburg, som det väldiga konstmuseet där kallas. Där får också den förlorade sonens mor, om än, en hemlighetsfull plats. Man ser i Rembrandts målning hur fadern omfamnar sin son. Man ser att fadern har lidit mycket. Det märkliga är att hans händer inte är lika varandra. Den ena handen är en ganska grov manshand. Det är en fadershand. Den andra är mer finskuren, mer mild i sitt uttryck. Det är en modershand. Det är en stark upplevelse att stå inför den målningen. Så är det. Också konsten kan hjälpa oss till en mer fullödlig bild av Gud.

**Den förlorade sonen** kom inte bara hem. Han blev mottagen. Han blev välkommen. Han blev förlåten. Han blev på nytt en i familjen och fick på nytt del i den gemensamma egendomen. Det som inte kunde hända. Det som inte fick hända. Det som alla regler avvisade. Det hände ändå. Nu var han hemma igen. Mitt i förlåtelsen. Mitt i glädjen. Mitt i festen. Mitt i friheten. Precis så här är förhållandet mellan människan och Gud. Gud söker oss. Gud tar initiativet. Gud lämnar säkerheten för ett heligt drama där det som inte kan hända händer ändå. Vi välkomnas hem trots allt. Amen.

## "...spännade att se vad Gud har för planer

**"När jag badade** i morse var det sjutton", konstaterar vår avgående pastor Lena till vännen och grannen Bibbi. "När jag var nere nu, hade det stigit en halv grad till sjutton och en halv" svarar Bibbi och ser så att barnbarnet Ture inte ramlar på den nya svarta asfalten utanför huset. Lena talar om sina barnbarn Elliot och Nelly "Då ringde Sofia och ville att vi skulle komma och ta hand om dem och..." sen kommer Leon och Nora på tal och Lena informerar Bibbi om läget med några av barnbarnen.

**Det är höst** och efter nästan sex år som pastor i Missionskyrkan har hon just slutat sin tjänst. Hon kommer att fortsätta som samtalsterapeut på deltid men vet inte vad det blir förövrigt förutom att finnas plats för vänner, barn och barnbarn nu när inte almanackan är full av tider att passa. Men hon är inte orolig för att bli sysslolös. – Ska bli spännande att se vad Gud har för planer, säger Lena.

**På bordet**, i huset med den vidunderliga utsikten

ända ut till Lindholmen ligger senaste numret av tidningen Sändaren med ett stort reportage från konfirmandernas uppsättning av Jesus Christ Superstar. Hon kommenterar med orden "otroligt fantastisk", efter en lång sommar med både Gotland och nu senast Taizé blir hon påmind om vårens konfirmation. – När jag läser och ser alla ungdomarna blir jag så gripen och tacksam, det var fint, säger hon och talar länge om hur hon såg ungdomarna växa under arbetets gång. – Det var ju väldigt roligt att jag fick detta nu i slutet av min tjänst på Björkö. Hon har formellt slutat och återkommer om nästa etapp i livet.

**– Jag vill ge** utrymme och vänta in vad vår Herre vill, säger hon förtröstansfullt.

Hon berättar att hon blev alldeles för upptagen. Hon hade för lite tid för sina barn, barnbarn och vänner, men också för vår Herre. – Jag tänkte att jag är nog upptagen för vår Herre också, och så vill jag inte ha det. Hon berättar att tidigare i livet när



”livet kommit av sig, eller tagits ifrån mig, har jag blivit väldigt överraskad”.  
– Gud överraskar mig med något som jag själv inte skulle komma på i mina ljusaste ögonblick.

I pilgrimstermer skulle vilja säga att hon befinner sig på en rastplats för att vänta in. Men samtidigt vill hon vara kvar här på Björkö, här är det ”alldeles underbart” som hon uttrycker det.

**Om tiden när** hon kom till Björkö säger Lena att det var en ”sån där överraskning”.

– Jag hade ju aldrig trott att jag skulle bli församlingspastor, säger Lena.

Hon berättar att hon vid Lilla Varholmen en gång när hon skulle till Björkö för att predika, blev alldeles ”bombad av skönheten i havet”. Vid kyrkkaffet efter gudstjänsten sa Mona Alexanderson att församlingen sökte en pastor. Då gjorde Lena något som man inte brukar göra när hon kom hem.

– Jag ringde upp Mona och sa att det vill jag bli.

Mona sa bara att det var roligt att höra, då ska vi se och på den vägen är det. Hon upplevde församlingen som ”ganska trött” när hon kom hit.

– Jag kände att jag hade något att bidra med och ville att mina predikningar skulle vara själavårdande. Hon tycker det är väldigt roligt att se hur livet tilltar och hur församlingen vuxit. Och att se hur det ekumeniska arbetet utvecklats. 2006 gjorde Svenska kyrkan och Missionskyrkan en nationell överenskommelse om kyrkogemenskap. 2008 skrev kyrkorna på Björkö ett motsvarande ekumeniskt avtal vilket förnyades nu juni. I somras bildades dessutom en ny kyrka av tre gamla frikyrkosamfund.

– Jag har ju verkligen fått vara med historiskt spännande sammanhang, säger hon.

Hon hoppas att församlingarna på Björkö ska komma vidare i ekumeniken. Den överenskomna vägen lyder: skynda långsamt.

– Det kan ju bli en församling, Björkö Ekumeniska församling.  
En kyrka på Björkö?

– Ja varför inte, säger hon avslutande. Vi kommer in på frälsarkransen som sitter med sina kulor på armliden. Och hon kommenterar församlingens lite svala mottagande av frälsarkransen med orden.

– De kyrkvana ändrar inte på sig så lätt, det är andra som är intresserade, sökande människor som vill vara med om retreatar och vandringar och också söka Gud genom frälsarkransen. Något direkt råd till en ny pastor har hon inte.

– Det kanske ska komma en ungdomligare pastor nu efter mig. Hon är också noga med att tillägga att det är viktigt att balansera ”så att de mogna kristna får näring”

**Så börjar vi** tala om förvändningar på en pastor och Lena är klar över att man kan inte räcka till för alla säger att hon för länge sedan slutat leva efter andras förväntningar.

– Jag försöker leva efter vad som är viktigt för mig och som Gud vill leda mig till. Det är det som är min kallelse och mitt uppdrag att förmedla evangelium på olika sätt.

– Sen får Gud ta hand om det, säger hon övertygande.

På frågan över vad som varit bäst de här åren säger hon med ett skrat ”Tommy” och menar givetvis vår ungdomsledare Tommy Tillander.

– Vi är ju ganska livsfarliga tillsammans, säger Lena, med all vår kreativitet och glädje.

Hon citerar sig själv från en årsberättelse om torsdagarna ”då möts vi, då samtalar vi, då ber vi”.

Om framtiden säger hon att hon hoppas att det blir en fortsatt utveckling ”med de unga och familjerna med barnen”  
Hon talar också om att kanske få en anställd musiker.

Vi kommer in på en pastors arbetsuppgifter där hon ser det som en självklarhet att pastorn ska kunna predika och leda en gudstjänst. Hon tycker också att det är viktigt med den andliga vården där det ingår: att skapa mötesplatser för bön och fördjupande samtal, själavård.

**Tiden går.** En segelbåt kryssar norrut förbi fyren på Hälsö. En telefon ringer

i arbetsrummet. På det lilla bordet framför den öppna spisen ligger några böcker och väntar på att bli lästa. En mås landar på raket och jag tänker att det är givetvis alldeles omöjligt att sammanfatta i text vad som hänt under dessa sex år. Mycket är givetvis glömt, mycket går inte att skriva om men svaret på min sista fråga kanske kan spegla något om vad vi varit med om i Björkö Missionskyrka de senaste sex åren.

### **Vad är det finaste du vet?**

– Det är att sitta ner så här och samtala och att vänta in. Där blir vi tre parter som möts. Du med ditt universum. Jag med mitt universum. Där finns också en tredje kraft som leder tankar och förmedlar **livet**.

Conny Nylén



*Bibbi Gustavsson och Lena Sollerman*



Främre raden fr v: Amanda Alvinstedt Bogefors, Sofia Pira, Christer Holmer, Emmy Rommedahl, Lena Sollerman  
 Bakre raden fr v: Gabriel Svenninghed, Gustav Landälv, Hans Snoei, Viktor Weismark, André och David Sveningzon

## Taizé - som att komma hem

**”I bussen på** väg uppför backen till Taizé infinner sig samma goa känsla som när färjan närmar sig Björkö”. -En härlig kommentar! Av en av dom härliga ungdomar, som reste på pilgrimsfärd till det ekumeniska klostret i den franska, lilla byn Taizé i mitten av augusti.

Ja, det är gott att känna igen sig. Gott att det finns platser och sammanhang, som är sig lika. År efter år. Så att man kan vila. I Taizé är allt sig likt: från de röriga första timmarna i välkommandet, blandat med stor förväntan, till matköerna och lek- och samtalsgrupperna, till bönerna och hålligången nere vid Oyak.

Tystnaden i gudstjänsten är fortfarande ca 7 min. lång –en fin erfarenhet för många. Och sångerna, som vanligt: upprepar sig som ett mantra, länge. Särskilt vid kvällsbönen vill sången aldrig ta slut. När bröderna för länge sen gått och lagt sig, finns det fortfarande ungdomar kvar i kyrkan som sjunger.

**Vi var ca** 4.000 personer samlade i Taizé under den här veckan. Representerande ett 40-tal olika länder. Från alla världsdelar. Sju av oss elva i gruppen besökte Taizé för andra året i rad. Det var de fem vise männen: André, David, Gabriel, Gustav och Viktor. Plus prästen Christer och pastor Lena. Andrés flickvän Emmy var med, liksom två vänner till Gabriel: Amanda och Sofia. Och Hans, som vi också träffade förra året. Både Hans och Gabriel fick löfte att komma tillbaka nästa år för att stanna i flera veckor, som volontärer. Ja, det är gott att vara i Taizé. På så många olika sätt:

### **Vackert!**

-Alla dessa grupper av människor som

pratar och lyssnar till varann, ber och sjunger, gråter och skrattar.

-Alla dessa vänliga och uppmuntranden leenden överallt!

-Och aldrig är människors ansikten så vackra som i tystnaden, så nakna.

### **Frukosten:**

Tänk att varen morgon få äta knaprigt vitt bröd, små ostar, mörk choklad, frukt och varm dryck –kan det bli bättre?

### **Gripande.**

-Brödernas samtal med unga människor runt om i kyrkan efter kvällsbönen.

-Den långa kön av människor, som väntar på att få hälsa och ta emot välsignelse av broder Alois (broder Rogers efterträdare).

-Och hur ömsint broder Alois lotsar in barnen (som fåren i fållan) när bönen är slut.

### **Vid delandestunden** på

lördagskvällen, den sista för den här gången, fick var och en frågan: Beskriv med ett ord det som varit viktigt för dig den här veckan, något du bär med dig hem i ditt hjärta? Och orden kom: Jesu härlighet. Gemenskap. Tystnaden. Fredagskvällen vid korset. Glädje. Workshop. Jesu Kristi kärlek. Vänskap. Jesus. Förtroende. Funnen. Lita på.

Under tårar och omfamningar tog vi så avsked av varandra, i tacksamhet över en fantastisk vecka. -Next year in Taizé!

Hälsar gruppens sekreterare, Lena

# KALENDARIUM

## SEPTEMBER

### 3 lördag 11 - 14

Pilgrimsvandring, matsäck och pilgrimsmässa

### 4 söndag 17.00

*Människa först, kristen sen*  
Kyrkornas gemensamma föredrags- och samtalskväll i Skutan.  
Gäst: Tove Pilroth, talar om Gustaf Wingrens teologi, fika. Aftonbön

### 10 - 11 lördag-söndag

Tillsammansläger på Getterögården

### 11 söndag 11.00

Gudstjänst i Björkö kyrka

### 15 torsdag 16.00

Träff för daglediga i Björkö kyrka

### 18 söndag 11.00

*Gyllene regeln*  
Gemensam gudstjänst med välkomnade av nya konfirmander i Björkö kyrka  
Tommy Tillander, Christer Holmer  
"Between"

### 25 söndag 11.00

*Enheten i Kristus*  
Gemensam gudstjänst i Missionskyrkan Lena Sollerman  
Amadeo m.fl  
Avtackning av Lena Sollerman

## OKTOBER

### 2 söndag 11.00

*Änglarna*  
Gudstjänst på den helige Mikael's dag  
Sigfrid Deminger Annelie Utbult med döttrar Församlingmöte

### 9 söndag 11.00

*Tack och Glädje!*  
Gemensam gudstjänst i Missionskyrkan på Tacksägelsedagen  
Christer Holmer Amadeo Kollekt och auktion till Världens barn

### 13 torsdag 18.00

Världens Barn-gala i Skutan

### 16 söndag 17.00

Söndagkväll i Skutan  
Redbergskyrkans kör, ledning Göran Karlsson. Pastor Ingvar Stenberg.  
Fika och samtal. Aftonbön

### 20 torsdag 13.00

Lunch för daglediga. 40 kr inkl. kaffe och kaka  
Leif "Pedda" Pedersen underhåller med sång och musik

### 22 lördag 15.00

Höstmarknad: scoutinvigning, lotterier och servering

### 23 söndag 11.00

*Himmelriket är som en skatt*  
Gemensam FN-gudstjänst i Björkö kyrka.  
Leif Hergren, konfirmanderna

### 26 onsdag 19.00

*Sorgen är kärlekens pris*  
Gemensam föreläsnings- och samtalskväll i Björkö kyrka  
Ett varsamt och varmt samtal kring livets helhet.  
Gäst: Gillis Edman

### 30 söndag 11.00

*Trons kraft*  
Gudstjänst Carl-Göran Ekberg  
Daniel och Anette Olofsson

## NOVEMBER

### 5 lördag 11.00

Alla helgons dag  
Gemensam gudstjänst med nattvard i Björkö kyrka  
Leif Hergren

### 6 söndag 17.00

*I minnet bär vi dem*  
Gemensam gudstjänst med ljusständning och meditation i Missionskyrkan  
Christer Holmer Lotta Alexanderson/  
Maria Alexanderson

### 12 lördag 17.00

Musikfest!  
Konsert med små och stora, kollekt till nya ljudanläggningen i Skutan

### 13 söndag 17.00

*Vaksamhet och väntan*  
Gudstjänst Kyrkornas Globala Vecka inleds André Sveningzon med vänner  
Leif Hergren, diakonala rådet

### 17 torsdag 16.00

Träff för daglediga i Björkö kyrka

### 19 lördag 11 - 14

Pilgrimsvandring, matsäck och pilgrimsmässa

### 20 Domssöndagen 11.00

*Kristi Återkomst*  
Gudstjänst Lena Sollerman, Evelyn Lidebo Svenninghed Nattvard

### 27 söndag 11.00

*Ljuvliga ord!*  
Gudstjänst första söndagen i Advent med mycket sång och musik  
Sigfrid Deminger



JESUS CHRIST  
supers  
tar

*Jesus Christ Superstar i Missionskyrkan med konfirmanderna,  
ledare, musiker och medhjälpare.*